

1 Μαΐου 2021

Πατριαρχική Απόδειξις επί τω Αγίω Πάσχα 2021

[Εορταστικοί λόγοι](#) / [Πατριαρχική Απόδειξις](#)

[Παναγιώτατος Οικουμενικός Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως και Νέας Ρώμης κ.κ. Βαρθολομαίος](#)

† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ

ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ

ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝΔΟΞΩΣ ΑΝΑΣΤΑΝΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

* * *

Τήν ψυχωφελή πληρώσαντες Τεσσαρακοστήν καί προσκυνήσαντες τά Πάθη καί τόν Σταυρόν τοῦ Κυρίου, ἰδού καθιστάμεθα σήμερον κοινωνοί τῆς ἐνδόξου Αὐτοῦ Ἀναστάσεως, λαμπρυνόμενοι τῇ πανηγύρει καί ἀναβοῶντες ἐν χαρᾷ ἀνεκλαλήτῳ

τό κοσμοσωτήριον ἄγγελμα «Χριστός Ἄνέστη»!

Ὅτι πιστεύομεν, ὅτι ἀγαπῶμεν, ὅτι ἐλπίζομεν ἡμεῖς οἱ Ὀρθόδοξοι συνδέεται μέ τό Πάσχα, ἀπό αὐτό ἀντλεῖ τήν ζωτικότητα του, ἀπό αὐτό ἐρμηνεύεται καί νοηματοδοτεῖται. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ ἀπάντησις τῆς Θείας ἀγάπης εἰς τήν ἀγωνίαν καί τήν προσδοκίαν τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλά καί εἰς τήν «ἀποκαραδοκίαν» τῆς συστεναζούσης κτίσεως. Ἐν αὐτῇ ἀπεκαλύφθη τό νόημα τοῦ «ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καί καθ' ὁμοίωσιν»[1] καί τοῦ «καί εἶδεν ὁ Θεός τά πάντα, ὅσα ἐποίησεν, καί ἰδοῦ καλά λίαν»[2].

Ὁ Χριστός εἶναι «τό Πάσχα ἡμῶν»[3], «ἡ ἀνάστασις πάντων». Ἐάν ἡ πτώσις ὑπῆρξεν ἀναστολή τῆς πορείας τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τό «καθ' ὁμοίωσιν», ἐν Χριστῷ ἀναστάντι ἀνοίγεται πάλιν εἰς τόν «ἠγαπημένον τοῦ Θεοῦ» ἡ ὁδός τῆς κατὰ χάριν θεώσεως. Συντελεῖται τό «μέγα θαῦμα», τό ὁποῖον ἰᾶται τό «μέγα τραῦμα», τόν ἄνθρωπον. Εἰς τὴν ἐμβληματικὴν εἰκόνα τῆς Ἀναστάσεως ἐν τῇ Μονῇ τῆς Χώρας, ἀτενίζομεν τόν κατελθόντα «μέχρις Ἰδοῦ ταμείων» Κύριον τῆς δόξης καὶ καθελόντα θανάτου τό κράτος, νά ἀναδύηται ζωηφόρος ἐκ τοῦ τάφου, συνανιστῶν τούς γενάρχας τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ ἐν αὐτοῖς ἅπαν τό ἀνθρώπινον γένος, ἀπ' ἀρχῆς καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων, ὡς ἐλευθερωτῆς ἡμῶν ἐκ τῆς δουλείας τοῦ ἀλλοτρίου.

Ἐν τῇ Ἀναστάσει φανεροῦται ἡ ἐν Χριστῷ ζωὴ ὡς ἀπελευθέρωσις καὶ ἐλευθερία. «Τῇ ἐλευθερίᾳ ... Χριστός ἡμᾶς ἠλευθέρωσε»[4]. Τό περιεχόμενον, τό «ἦθος» αὐτῆς τῆς ἐλευθερίας, ἡ ὁποία πρέπει νά βιωθῆ ἐνταῦθα χριστοπρεπῶς, πρὶν τελειωθῆ ἐν τῇ ἐπουρανίῳ Βασιλείᾳ, εἶναι ἡ ἀγάπη, ἡ βιωματικὴ πεμπουσία τῆς «καινῆς κτίσεως». «Ἵμεῖς γὰρ ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἐκλήθητε, ἀδελφοί· μόνον μὴ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν τῆ σαρκί, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγάπης δουλεύετε ἀλλήλοις»[5]. Ἡ ἐλευθερία τοῦ πιστοῦ, τεθεμελιωμένη εἰς τόν Σταυρόν καὶ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Σωτῆρος, εἶναι πορεία πρὸς τὰ ἄνω καὶ πρὸς τόν ἀδελφόν, εἶναι «πίστις δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη»[6]. Εἶναι ἔξοδος ἀπὸ τὴν «Αἴγυπτον τῆς δουλείας» καὶ τῶν ποικίλων ἀλλοτριώσεων, χριστοδώρητος ὑπέρβασις τῆς ἐσωστρεφοῦς καὶ συρρικνωμένης ὑπάρξεως, ἐλπίς αἰωνιότητος, ἡ ὁποία ἐξανθρωπίζει τόν ἄνθρωπον.

Ἐορτάζοντες τό Πάσχα, ὁμολογοῦμεν ἐν Ἐκκλησίᾳ, ὅτι ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ «ἔχει ἤδη ἐγκαθιδρυθῆ, ἀλλὰ δέν ἔχει ἀκόμη ὀλοκληρωθῆ»[7]. Ἐν τῷ φωτί τῆς Ἀναστάσεως, τὰ ἐγκόσμια πράγματα ἀποκτοῦν νέον νόημα, ἐφ' ὅσον εἶναι ἤδη μεταμορφωμένα καὶ μεταμορφούμενα. Τίποτε δέν εἶναι ἀπλῶς «δεδομένον». Τὰ πάντα εὐρίσκονται ἐν κινήσει πρὸς τὴν ἐσχατολογικὴν τελείωσίν των. Αὐτὴ ἡ «ἀκράτητος φορὰ» πρὸς τὴν Βασιλείαν, ἡ ὁποία βιοῦται κατ' ἐξοχήν ἐν τῇ εὐχαριστιακῇ συνάξει, προφυλάσσει τόν λαόν τοῦ Θεοῦ ἀφ' ἑνός μὲν ἀπὸ τὴν ἀδιαφορίαν διὰ τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν παρουσίαν τοῦ κακοῦ ἐν αὐτῇ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπὸ τὴν λήθην τοῦ Κυριακοῦ λόγου «ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου»[8], τῆς διαφορᾶς δηλονότι μεταξὺ τοῦ «ἤδη» καὶ τοῦ «ὄχι ἀκόμη» τῆς ἐλεύσεως τῆς Βασιλείας, συμφώνως καὶ πρὸς τό θεολογικώτατον «Ὁ Βασιλεὺς ἦλθεν, ὁ Κύριος Ἰησοῦς, καὶ ἡ Βασιλεία του θά ἔλθῃ»[9].

Κύριον γνῶρισμα τῆς θεοσδότου ἐλευθερίας τοῦ πιστοῦ εἶναι ὁ ἀσίγαστος ἀναστάσιμος παλμός, ἡ ἐγρήγορσις καὶ ὁ δυναμισμός της. Ὁ χαρακτήρ αὐτῆς ὡς δώρου τῆς χάριτος ὄχι μόνον δέν περιορίζει, ἀλλὰ ἀναδεικνύει τὴν ἰδικὴν μας

συγκατάθεσιν εἰς τὴν δωρεάν, καὶ ἐνδυναμώνει τὴν πορείαν μας καὶ τὴν ἀναστροφήν μας ἐν τῇ νέᾳ ἐλευθερίᾳ, ἡ ὁποία ἐμπερικλείει καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἀλλοτριωθείσης σχέσεως τοῦ ἀνθρώπου μέ τὴν κτίσιν. Ὁ ἐν Χριστῷ ἐλεύθερος δέν ἐγκλωβίζεται εἰς «γῆϊνα ἀπόλυτα», ὡς «οἱ λοιποὶ, οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα»[10]. Ἡ ἐλπίς ἡμῶν εἶναι ὁ Χριστός, ἡ ἐν Αὐτῷ ὠλοκληρωμένη ὑπαρξις, ἡ λαμπρότης καὶ ἡ φωτοχυσία τῆς αἰωνιότητος. Τὰ βιολογικὰ ὄρια τῆς ζωῆς δέν ὀρίζουν τὴν ἀλήθειάν της. Ὁ θάνατος δέν εἶναι τό τέλος τῆς ὑπάρξεώς μας. «Μηδεὶς φοβείσθω θάνατον• ἠλευθέρωσε γάρ ἡμᾶς ὁ τοῦ Σωτῆρος θάνατος. Ἔσβεσεν αὐτόν ὑπ’ αὐτοῦ κατεχόμενος. Ἔσκύλευσε τόν Ἄδην ὁ κατελθών εἰς τόν Ἄδην»[11]. Ἡ ἐν Χριστῷ ἐλευθερία εἶναι ἡ «ἄλλη πλᾶσις»[12] τοῦ ἀνθρώπου, πρόγευσις καὶ προτύπωσις τῆς πληρώσεως καὶ τῆς πληρότητος τῆς Θείας Οἰκονομίας ἐν τῷ «νῦν καὶ αἰεὶ» τῆς ἐσχάτης ἡμέρας, ὅτε οἱ «εὐλογημένοι τοῦ Πατρὸς» θά ζοῦν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον μετὰ τοῦ Χριστοῦ, «ὀρῶντες αὐτόν καὶ ὀρώμενοι καὶ ἄληκτον τὴν ἀπ’ αὐτοῦ εὐφροσύνην καρπούμενοι»[13].

Τό Ἅγιον Πάσχα δέν εἶναι ἀπλῶς μία θρησκευτικὴ ἐορτὴ, ἔστω καὶ ἡ μεγίστη δι’ ἡμᾶς τούς Ὁρθοδόξους. Κάθε Θεία Λειτουργία, κάθε προσευχὴ καὶ δέησις τῶν πιστῶν, κάθε ἐορτὴ καὶ μνήμη Ἀγίων καὶ Μαρτύρων, ἡ τιμὴ τῶν ἱερῶν εἰκόνων, ἡ «περισσεῖα τῆς χαρᾶς» τῶν Χριστιανῶν (Β΄ Κορ. η΄, 2), κάθε πρᾶξις θυσιαστικῆς ἀγάπης καὶ ἀδελφοσύνης, ἡ ὑπομονὴ ἐν ταῖς θλίψεσιν, ἡ οὐ καταισχύνουσα ἐλπίς τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, εἶναι πανήγυρις ἐλευθερίας, ἐκπέμπουν πασχάλιον φως καὶ ἀναδίδουν τό ἄρωμα τῆς Ἀναστάσεως.

Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ, δοξάζοντες τόν πατήσαντα θανάτῳ τόν θάνατον Σωτῆρα τοῦ κόσμου, ἀπευθύνομεν πρὸς πάντας ὑμᾶς, τούς ἐν ἀπάσῃ τῇ Δεσποτείᾳ Κυρίου τιμιωτάτους ἀδελφούς καὶ τὰ προσφιλέστατα τέκνα τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, ἐόρτιον ἀσπασμόν, εὐλογοῦντες μαζί σας γηθοσύνως, ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ, Χριστόν εἰς τούς αἰῶνας.

Φανάριον, Ἅγιον Πάσχα ,βκα΄

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως

διάπυρος πρὸς Χριστόν Ἀναστάντα

εὐχέτης πάντων ὑμῶν.

Παραπομπές:

[1] Γεν. α΄, 26.

[2] Γεν. α', 31.

[3] Α' Κορ. ε', 7.

[4] Γαλ. ε', 1.

[5] Γαλ. ε', 13.

[6] Γαλ. ε', 6.

[7] Γεωργίου Φλωρόφσκυ, Άγία Γραφή, Έκκλησία, Παράδοσις, μτφρ. Δ. Τσάμη, έκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1976, σ. 37.

[8] Ίωάν. ιη', 36.

[9] Γεωργίου Φλωρόφσκυ, ό.π., σ. 99.

[10] Α' Θεσσ. δ', 13

[11] Ίωάννου του Χρυσοστόμου, Λόγος Κατηχητήριος εις την άγίαν και λαμπροφόρον ήμέραν τής ένδόξου και σωτηριώδους Χριστού του Θεού ήμών Αναστάσεως.

[12] Γρηγορίου του Θεολόγου, Έπη ήθικά, ΒΕΠΕΣ 61, σ. 227.

[13] Ίωάννου του Δαμασκηνοϋ, Έκδοσις άκριβής τής όρθοδόξου πίστεως, Δ', 27 (100), Κείμενον, μετάφρασις, σχόλια Ν. Ματσούκα, έκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1985, σ. 452.

<https://bit.ly/3xH7Aob>